

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Κατάλογος συγγραφέων	11
----------------------------	----

Πρόλογος	13
----------------	----

ΜΕΡΟΣ 1ο ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1

Οικογένειες παιδιών με μαθησιακές και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες
και προαγωγή της κουητούρας ένταξης στο σχολικό πλαίσιο:

Ανασταθτικοί παράγοντες και παράγοντες ώθησης	17
---	----

H.E. Κουρκούτας & R. Caldin

Κεφάλαιο 2

Διακυβεύματα/προκλήσεις σε σχέση με την ένταξη παιδιών με υστερήσεις
σε συνηθισμένα/γενικά σχολικά πλαίσια

55

J.-J. Detraux

Κεφάλαιο 3

Προγράμματα πρώιμης παρέμβασης επικεντρωμένα στην οικογένεια
και στα παιδιά με ιδιαίτερες δυσκολίες/δυσλειτουργίες:

Επισκόπηση μελετών και ζητήματα επιτυχημένων εφαρμογών	69
--	----

Π. Τσιχλάκης & H.E. Κουρκούτας

Κεφάλαιο 4

Ενδυνάμωση ψυχικής ανθεκτικότητας (resilience) σε παιδιά και εφήβους
με ακαδημαϊκές και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες/διαταραχές:

Παρεμβάσεις στο πλαίσιο του σχολείου	131
--	-----

H.E. Κουρκούτας & M. Raul Lobo Xavier

Κεφάλαιο 5

Ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις σε οικογένειες παιδιών με ιδιαίτερες δυσκολίες:
Θεωρητικά ζητήματα και πρακτικές κατευθύνσεις 161
Η.Ε. Κουρκούτας

Κεφάλαιο 6

Η αντίληψη των μαθητών με ή χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες για την αποδοχή
γονέων και δασκάλων και η σχέση της με την ψυχοκοινωνική προσαρμογή
και τις σχολικές επιδόσεις: Ευρήματα διεθνών ερευνών και προτάσεις
ενταξιακών πρακτικών 217
Η.Ε. Κουρκούτας & P. Parmar

ΜΕΡΟΣ 2ο**ΠΙΛΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ/ΜΕΛΕΤΕΣ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ****Κεφάλαιο 7**

Συμβουλευτική και ψυχοθεραπεία γονέων παιδιών με ειδικές ανάγκες
στο πλαίσιο της Ειδικής Αγωγής 257
Σ. Πλεξουσάκης

Κεφάλαιο 8

Προστατευτικοί παράγοντες και παράγοντες κινδύνου για την ψυχοκοινωνική
και ακαδημαϊκή εξέλιξη παιδιών με προβλήματα υγείας: Μελέτη περίπτωσης 281
Μ. Γεωργιάδη & Η.Ε. Κουρκούτας

Κεφάλαιο 9

Ο διάλογος ως μέσο προώθησης ενός συνεργατικού και ενταξιακού
περιβάλλοντος 319
Ε. Τραγουλιά

Κεφάλαιο 10

Διαταραχές Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητα, γονεϊκές πρακτικές
και τύποι δεσμού στην παιδική ηλικία 355
R. Finzi-Dottan, I. Manor & S. Tyano

Κεφάλαιο 11

Συνοδεία και υποστήριξη γονέων παιδιών με πολυαναπηρίες:
Ένα πρότυπο σχέδιο δράσης 369
R. Caldin

Κεφάλαιο 12

Παράγοντες που προάγουν ή εμποδίζουν την ένταξη παιδιών με ιδιαίτερες δυσκολίες στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο: Μελέτη δύο περιπτώσεων παιδιών με σύνδρομο Down μέσα από τις προσωπικές εμπειρίες μιας δασκάλας στη γενική τάξη της Β' Δημοτικού 389	389
<i>H.E. Κουρκούτας & E. Βιταλάκη</i>	

Κεφάλαιο 13

Ανάλυση της υποκειμενικής αντίληψης της ποιότητας των σχέσεων σε οικογένειες ατόμων με εγκεφαλική παράλυση 423	423
<i>V. Langher, M.E. Ricci & N. de Nigris</i>	

Κεφάλαιο 14

Κώφωση και κατάσταση μετανάστευσης: Μια «διττή ταυτότητα»; Η περίπτωση κωφών μαθητών σε ένα σχολείο της Γαλλίας 459	459
<i>D. Bedoin</i>	

Contents 475	475
--------------------	-----

List of contributors 477	477
--------------------------------	-----

Ο συγκεκριμένος τόμος συνιστά μια προσπάθεια προσέγγισης του «σημαντικού» ζητήματος της «εμπλοκής» της οικογένειας στη διαπαιδαγώγηση παιδιών με ιδιαίτερες δυσκολίες και στην προαγωγή της κοινωνικής και της σχολικής ένταξής τους.

Έγινε μια προσπάθεια για μια όσο το δυνατόν πιο σφαιρική κάλυψη των συγκεκριμένων ζητημάτων – ρόλος της οικογένειας και σχολική ένταξη – ως δύο βασικών συνιστωσών της ψυχοκοινωνικής εξέλιξης των ομάδων παιδιών με ιδιαιτερότητες με το να συγκεντρωθούν κείμενα από διάφορες χώρες και ερευνητές ή κλινικούς ψυχολόγους και ειδικούς παιδαγωγούς, ανθρώπους που εργάζονται σε ακαδημαϊκό επίπεδο, οι οποίοι έχουν εμπειρία όχι μόνο έρευνας αλλά και «πράξης» από προγράμματα ένταξης παιδιών με ανάλογες δυσκολίες και παρεμβάσεις σε οικογένειες.

Κοινός παρονομαστής όλων αυτών των ερευνητικών και θεωρητικών/πρακτικών οπτικών είναι η υιοθέτηση ενός κοινωνικού μοντέλου το οποίο, χωρίς να αρνείται την εξειδικευμένη έρευνα και παρέμβαση και χωρίς να εξιδανικεύει ή να απλοποιεί το ρόλο του σχολείου ή τις δυνατότητες των γονέων, θέτει το ίδιο το παιδί και την οικογένεια στο επίκεντρο των παρεμβάσεων, οι οποίες στοχεύουν στην αυτονόμησή τους και, κυρίως, στη δυνατότητα να εξελίξουν οι ίδιοι, μέσα από υποστηρικτικά-ψυχολογικά, παιδαγωγικά-εκπαιδευτικά και κοινωνικά περιβάλλοντα, το δικό τους δυναμικό, τη δική τους ετερότητα και πορεία.

Υπάρχουν, με αυτή την έννοια, κείμενα που αναφέρονται στην ψυχική ανθεκτικότητα, στην ενίσχυση των ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων μέσα από το σχολείο, στις παρεμβάσεις στην ίδια προοπτική που απευθύνονται στις οικογένειες, καθώς και στα διάφορα ζητήματα των σχέσεων μεταξύ επαγγελματιών, εκπαιδευτικών, γονέων και παιδιών που τίθενται συχνά με άμεσο και επείγοντα τρόπο. Άλλα κείμενα αναφέρονται στη διαχείριση από την πλευρά των γονέων των ιδιαίτερων δυσκολιών της καθημερινότητας, στο ρόλο του σχολείου και

του δασκάλου στην ψυχοκοινωνική/ακαδημαϊκή εξέλιξη των μαθητών με δυσκολίες, στα ζητήματα/προκλήσεις και στα διακυβεύματα που θέτει το πρόταγμα της ενταξιακής εκπαίδευσης, αλλήλ και σε πιο εξειδικευμένες παρεμβάσεις, μέσα από εμπειρικά παραδείγματα και πιλοτικές μελέτες για συγκεκριμένα παιδιά και οικογένειες.

Απουσιάζουν κείμενα όπως του L. Barton από το London Institute of Education και της P. Farrell από την Ιρλανδία, τα οποία, δυστυχώς, δεν προήγαμε να εντάξουμε στο τελικό σώμα του συγκεκριμένου πονήματος λόγω καθυστέρησης στην παράδοσή τους. Βεβαίως, το έργο αυτό δεν καλύπτει πλήρως ένα τόσο ευρύ φάσμα προβληματικών.

Σε κάθε περίπτωση, ευελπιστούμε το βιβλίο αυτό όχι να δώσει οριστικές απαντήσεις, αλλήλ να θέσει τουλάχιστον ερωτήματα και ζητήματα που συνιστούν πρόκληση τόσο σε κοινωνικό-εκπαιδευτικό όσο και σε επιστημονικό-ερευνητικό επίπεδο.

Η.Ε. Κουρκούτας και R. Caldin

Ρέθυμνο — Μπολόνια

Οκτώβριος 2009